

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

LUBUSKIE

4193
ODZ

1. Obiekt

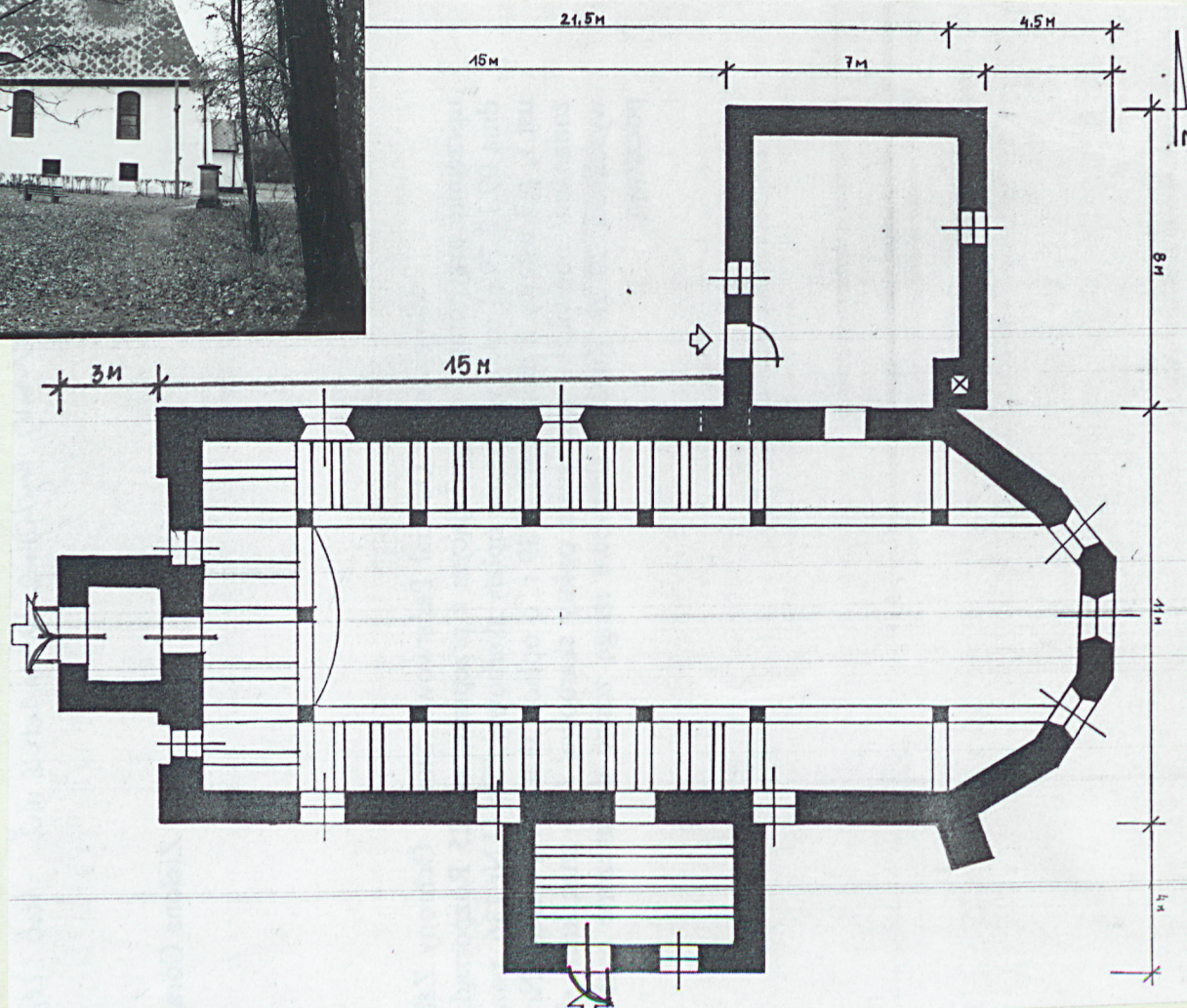
KOŚCIÓŁ ^{EWANGELICZNY} PARAFIALNY PW.

NARODZENIA NMP

2. Czas powstania
po 1600 roku
przebudowa
1742 rok

3. Miejscowość
SIEDLISSKO

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres Siedlisko
pl. Zamkowy 17

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo zielonogórskie

gmina Siedlisko

pow. NOWA SÓL

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Sedlscho, Carolath,
Karlatt, Karlath

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo zielonogórskie

powiat Nowa Sól

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rzymsko-Katol.
67-112 Siedlisko
pl. Zamkowy 17

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr L-813/A

data 16.01.2019

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Wieś **Siedlisko** leży kilka kilometrów na południowy wschód od miasta Nowa Sól. Kościół parafialny zlokalizowany jest w centralnej, wysuwającej się na południe, ku przepływającej w tym miejscu zakolem Odrze, części Siedliska i stanowi wschodni kraniec założenia, w którego skład wchodzi zamek, folwark, park, cmentarz przykościelny i kościół.

Obiekt obecnie obmurowany, przypuszczalnie w całości lub w części / nieustalonej / w konstrukcji szachulcowej, otynkowany.

Budynek kościoła orientowany, założony na planie wydłużonego prostokąta o wymiarach 11,5 x 26 metrów, od wschodu zamknięty pięciobokiem, od zachodu, nieco przesunięty na południe, mały, prostokątny aneks mieszczący kruchtę, od północy i południa dwie prostokątne przybudówki, większa, północna o wymiarach 7 x 8m, południowa o wymiarach 7 x 4 metry.

Bryła prosta, przekryta nad korpusem stromym, trzyspadowym dachem / w każdej z trzech połaci po jednym, niewielkim oknie powiekowym /, przechodzącym nad poligonalną częścią wschodnią w wielospadowy. Nad częścią zachodnią, w kalenicy, wbudowana niewielka, drewniana wieżyczka na rzucie kwadratu, nakryta ostrosłupowym hełmem o podstawie ośmioboku. Przybudówka południowa nakryta dwuspadowym dachem z kalenicą na poziomie gzymsu wieńca części korpusu. Połacie dachów oraz ściany wieży kryte blachą miedzianą układaną w karo / do lat 70-tych XX wieku pokrycie dachu korpusu stanowiła dachówka karpiówka, ściany wieży były oszalowane pionowym deskowaniem, hełm wieży kryty był gontem/. Nad niską przybudówką północną, mieszczącą zakrystię, trzyspadowy, kryty dachówką dach o kalenicy poniżej korony murów korpusu. Więźby dachowe w konstrukcji drewnianej.

Elewacje gładkie, zwieńczone uskokowym gzymsem, przeprute nieregularnie oknami, od północy i południa w układzie dwu-, od zachodu w trzykondygnacyjnym. Ściany poligonalnego zamknięcia części prezbiterialnej, z oknami

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Pierwsza wzmianka dotycząca Siedliska pochodzi z wydane go przez ówczesnego władcę tych ziem, księcia Henryka III dokumentu lennego z 1298 roku "Novum Castrum Sedlscho". Przejęta w roku 1360 przez cesarza Karola Luksemburskiego część kasztelanii Bytomskiej, a wraz z nią Siedlisko, do roku 1561 jest dzierżawą rodu Rechenberg, który tu, na miejscu wcześniejszej, drewnianej siedziby, wznosi nowy, murowany zamek. W roku 1561 majątek kupuje **Fabian von Schonaich** zapoczątkowując tym samym trwającą niemal nieprzerwanie, do czasów II wojny światowej (z wyjątkiem krótkiego, 14-letniego okresu przejęcia przez cesarza w l. 1634-48) panowanie w Siedlisku rodu **von Schonaich** które kończy **Carl Erbmänn von Schonaich Carolath**.

14. Kubatura 2 760 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 345 m ² katolicki	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne kościół Parafialny Rzymsko - katolicki
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja lata 60-te XX wieku (przed 1970 rokiem) - zamurowanie części okien w elewacjach 1971 - rozebranie drewnianych schodów zewnętrznych z galeryjką prowadzących na emporę, zamirowanie otworu wejściowego na emporę znajdującego się na wysokości okien drugiej kondygnacji - elewacja północna zbiecie poprzedniego tynku i otynkowanie kościoła tynkiem cementowo-wapiennym, zastąpienie pokrycia gontowego wieży blachą ocynkowaną, 1972 - malowanie wnętrza kościoła 1982 - wymiana pokrycia dachu kościoła z dachówki (pojedyncza), oraz blachy ocynkowanej na wieży na blachę miedzianą, obłożenie ścian wieży blachą miedz. impregnacja więźby dachowej, wymiana niektórych elementów więźby-wykon.-Zakł. Budowl.Pierścionków, Zagar 1993 - malowanie elewacji i wnętrza kościoła		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) fundamenty -stan.nieznany-..... ściany zewnętrzne - stan dobry - konieczność zbadania stanu konstrukcji szachulcowe ściany wewnętrzne - stan dobry stropy - konstrukcje dachowe - pokrycie dachów - stan dobry instalacje - 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Pilna konieczność założenia przeciwpożarowej instalacji sygnalizacyjnej Konieczność okresowego nasywania elementów drewnianych - więźba itp. preparatami ochrony drewna, ogniochronnymi konieczność kontrolowania stanu instalacji elektrycznej	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Biblioteka

S.Kowalski, Zabytki województwa zielonogórskiego
Zielona Góra, 1987
Schematyzm Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej,
Zielona Góra, 1995
Lukas E. Pałac w Siedlisku, Szczecin 1963
Kąsinowska R. Zamek w Siedlisku, Poznań 1991
Lutsch H. Verzeichnis der Kunstdenkmaler der Pro-
vinz Schlesien, B.III, Die Kunstdenkmaler der
Region Bezirk Liegnitz, Breslau 1891,

Werner F.B., Topographie oder Prodomus Sile-

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)
siae Ducatus, rekopis Bibl. Uniw. Wrocławski
zdjęcia kościoła z lat 60-tych XX wieku

25. Opracował

mgr Agnieszka Skowron 1997

imię, nazwisko, data, podpis

mgr A. Skowron 1997

plany, rysunki

Zbigniew Skowron 1997, B. B. Biel 1997

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów archiwum WKZ Zielona Góra

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość	SIEDLISKO	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki
2. Gmina	Siedlisko	KOSCIÓŁ PARAFIALNY PW. Narodzenia NMP	cd. pkt.12. historia obiektu
3. Województwo	zielonogórskie		c.d.pkt.13 opis obiektu

cd. pkt. 12. historia obiektu

Po bezpotomnej śmierci pierwszego z rodu Schonaichów Fabiana, w roku 1595 majątek przejmuje syn jego kuzyna Johanna - **Georg v Schonaich, z fundacji którego, przypuszczalnie po roku 1600, powstał szachulcowy kościół w Siedlisku**. Był on poza tym twórcą rozbudowy siedliskiego zamku / 1598 do jego śmierci w 1619/ i jego fortyfikacji./ 1610-14/, a także kaplicy zamkowej, ogrodu, sadu i winnic. W roku 1741 majątek staje się księstwem siedlisko-bytomskim / Carolath-Benthen/, a władający nim wówczas /1710-63/ Hans Carl v Schonaich otrzymuje dziedziczny tytuł książęcy. W tym czasie, w roku 1742 kościół zostaje przebudowany i częściowo obmurowany, a w końcu XVIII wieku w wieku XIX-tym, poprzez całkowite obmurowanie konstrukcji szachulcowej zatracą swój pierwotny charakter. W tym czasie także powstają przybudówki. W I ćw. XX wieku, gdy właścicielem księstwa jest Hans Carl v Schonaich poza innymi przedsięwzięciami na terenie założenia, wzniesiono także bramy prowadzące na teren przykościelny. Pierwotnie kościół pełnił funkcję zboru ewangelickiego aż do czasów II wojny światowej. Po 1945 roku, w wyniku przejęcia ziem księstwa przez państwo Polskie, jego teren zasiedliła napływowa ludność słowiańska, w przeważającej części katolicka. Kościół przejęty został przez katolików / data erekcji 1957 r./ i do dziś pełni funkcję kościoła parafialnego parafii rzymsko-katolickiej.

c.d. pkt.13 opis obiektu

... z oknami tylko w górnej kondygnacji. Nisko umieszczone okna poziomego dolnego i okna ściany zachodniej niewielkie, prostokątne, okna wyższego wysokie, zamknięte łukiem odcinkowym, z wyjątkiem ściany centralnej wielobocznego zamknięcia, w której nieznacznie szerszy, zamknięty półkoliście otwór okienny umieszczony nieco wyżej od pozostałych. Elewacja frontowa, zachodnia korpusu ryzalitowana na skrajach i na osi kruchty trzema, płytkimi, zbliżonej szerokości pseudoryzalitami. Płaszczyzny ścian pomiędzy ryzalitami przeprute niewielkimi, prostokątnymi oknami o zróżnicowanych wymiarach, umieszczonymi w części południowej elewacji w trzech, a w części północnej w dwu poziomach. Zamknięty odcinkowo otwór wejścia głównego, w elewacji zachodniej kruchty. Trójkątny jej szczyt uwieńczony krzyżem. U podstawy szczytu sterczyny. W elewacji południowej przybudówki południowej umieszczone obok siebie otwór drzwiowy wejścia bocznego i otwór okienny. Pozostałe ściany przybudówki gładkie, bez otworów i podziałów. W zakrystii, od zachodu i od wschodu po jednym prostokątnym oknie, w ścianie zachodniej dodatkowo prostokątny otwór drzwiowy.

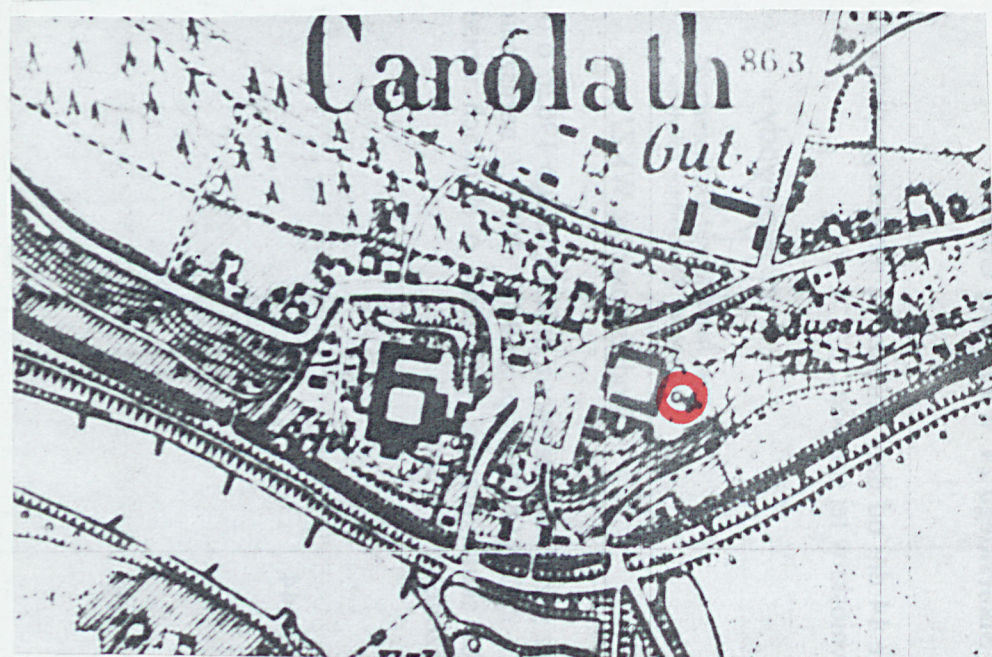
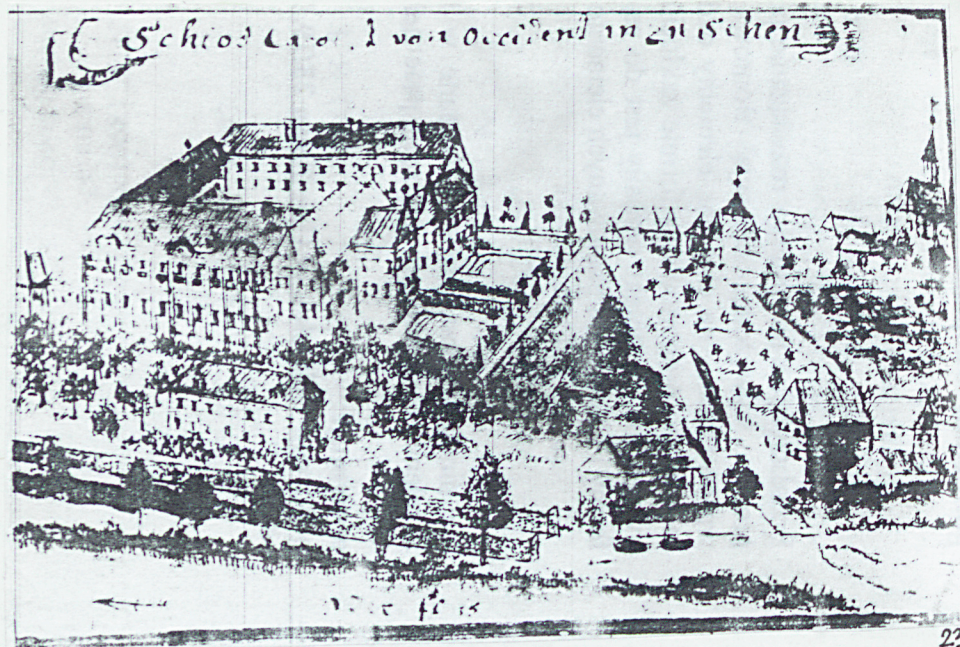
Elewacje wieży na osiach przeprute niewielkimi, zamkniętymi odcinkowo okienkami, od wschodu i zachodu w jednym, od północy i południa w dwu poziomach. Ponad okienkami niewielkie, trójkątne daszki.

Wnętrze jednoprzestrzenne, opięte z trzech stron dwukondygnacyjnymi emporami. Strop płaski, tynkowany, wsparty na ośmiu, umieszczonych w dwu rzędach / po 4 z każdej strony/ drewnianych słupach, będących jednocześnie podporami empor. W części wschodniej jednoosiowy, architektoniczny ołtarz główny. Parapety empor pełne płycinowe, dolny poziom empory zachodniej wychodzi łagodnym łukiem ku wnętrzu kościoła. Powyżej, na drugiej kondygnacji organy.

kościół posiada instalację elektryczną.

Wkładkę założył : mgr Agnieszka Skowron, 1997 rok

Miejsce przechowywania negatywów.....

22. Siedlisko - fragment mapy niemieckiej z kon.XIX w.
23. Zamek i kościół w Siedlisku - widok z lotu ptaka, rysunek F.B.Wernera z pol. XVIII wieku
24. Kościół w Siedlisku - fragment rys. F.B.Wernera
25. Mapa Księstwa Glogowskiego - F.B.Werner, Topographic oder Prodomus Silesiac Ducatus, ok. pol.XVIII w.

1. Miejscowość <u>SIEDLIŚKO</u>	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina <u>W.m.</u>	Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP	dokumentacja fotograficzna ikonografia
3. Województwo <u>zielonogórskie</u>		

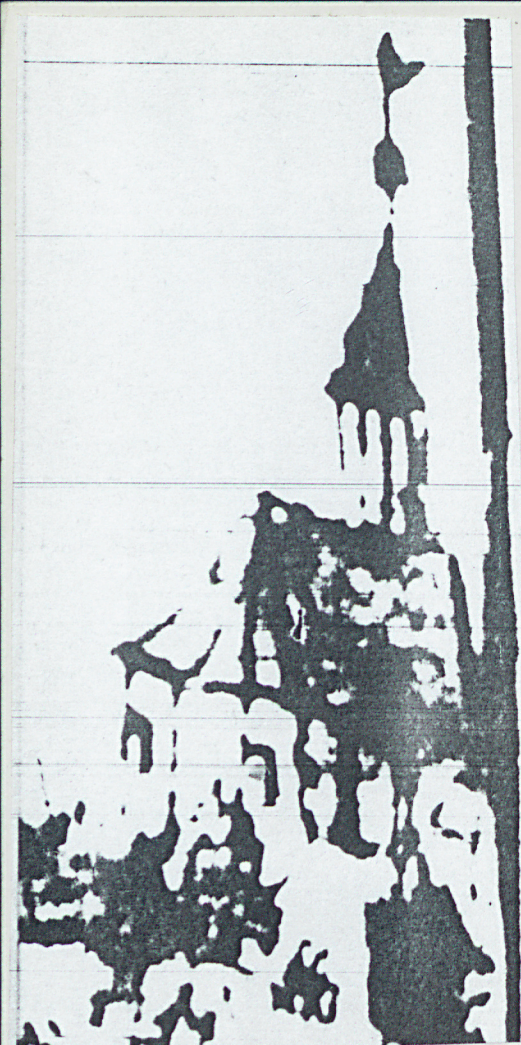
ODZ

1. Kościół w Siedlisku - widok od strony północnej
2. Elewacja półn. kościoła z niezachowaną drewnianą galerią i schodami na emporę - zdj. archiwalne sprzed 1970
3. Elewacja północna z zakrystią - widok od zachodu
4. Widok na kościół od strony północno-zachodniej

Wkładkę założył: mgr Agnieszka Skowron 1997
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum WKZ Zielona Góra

24

9

6 7

8

5

5. Elewacja frontowa - zachodnia kościoła
6. Widok na kościół od strony południowo-zachodniej - obecnie
7. Widok na kościół od strony południowo-zachodniej - zdjęcie archiwalne sprzed 1970 roku
8. Elewacja południowa kościoła
9. Widok na elewację południową od strony południowo-wschodniej

1. Miejscowość..... SIEDLIŚKO	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina..... Wieliczka	Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP	dokumentacja ikonografia fotograficzna
3. Województwo..... śląskie		

ODZ

40

41

42

43

44

- 10. Brama kościelna południowa wiodąca od strony folwarku
- 11. Widok na kościół od strony północnej
- 12. Brama na teren przykościelny wiodąca od strony północnej, w głębi kaplica przykościelna
- 13. Brama południowa z zabudowaniami folwarcznymi
- 14. Brama północna

Wkładkę założył: **mgr Agnieszka Skowron 1997**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **archiwum WKZ Zielona Góra**

- 15. Teren dawnego cmentarza
- 16. Elewacja frontowa kościoła
- 17. Obelisk upamiętniający poległych w I wojnie światowej
- 18. Polygonalne zamknięcie partii prezbiterialnej - widok od południowego wschodu
- 19. Kaplica przykościelna
- 20. Kapliczka przy kościele
- 21. Część wschodnia i fragment zakrystii - widok od strony północno-wschodniej

19

20

21

